

นวัตกรรมจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการถอดค่าประพันธ์โคลงโลกนิติ
จากหนังสือเรียนวรรณคดีวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยใช้การจัดการเรียนรู้
แบบกลุ่มร่วมมือรูปแบบ STAD ร่วมกับการใช้เกมเป็นฐาน (Game-Based Learning)

นางประภาศรี พันธุ์ผูก

ครู วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนบ้านหนองฮาง

เครือข่ายสถานศึกษาที่ ๑๗ ม่วงสามสิบ ๒

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑

คำนำ

นวัตกรรม เรื่อง “การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการถอดคำประพันธ์โคลงโลกนิติ จากหนังสือเรียนวรรณคดีวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือรูปแบบ STAD ร่วมกับการใช้เกมเป็นฐาน (Game-Based Learning)” ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดของ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยข้าพเจ้าได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้และจัดทำเป็นรายงาน เพื่อพัฒนา สมรรถนะผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ และหลักสูตรฐานสมรรถนะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑

ผู้รายงานขอขอบพระคุณ นายถาวร บุญกระจาย ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองฮาง ที่ให้คำปรึกษา แนะนำในการจัดทำ ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมขับเคลื่อนกิจกรรมจนเกิดนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในครั้งนี้ และขอขอบคุณคณะกรรมการผู้ทรงเกียรติทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ ในการสร้างสรรค์นวัตกรรมในครั้งนี้ของข้าพเจ้าไว้ ณ โอกาสนี้

ประภาศรี พันธุ์ผูก
ผู้จัดทำ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
ชื่อนวัตกรรม	๑
ความสำคัญของนวัตกรรม	๑
วัตถุประสงค์	๒
กลุ่มเป้าหมาย	๒
แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานวัตกรรม	๒
ขั้นตอนการออกแบบหรือพัฒนานวัตกรรม	๖
ขั้นตอนการใช้หรือพัฒนานวัตกรรม	๗
ผลสำเร็จของการสร้างหรือพัฒนานวัตกรรม	๗
แนวทางการนำนวัตกรรมไปใช้	๗
ภาคผนวก	๘

รายงานนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

๑. ชื่อนวัตกรรม การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการถอดคำประพันธ์โคลงโลกนิติ จากหนังสือเรียนวรรณคดีวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือรูปแบบ STAD ร่วมกับการใช้เกมเป็นฐาน (Game-Based Learning)

ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๑ **กลุ่มสาระ** การเรียนรู้ภาษาไทย

๒. ผู้รับผิดชอบ นางประภาศรี พันธุ์ผูก ตำแหน่งครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านบ้านหนองฮางสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑

๓. ความสำคัญของนวัตกรรม

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจธุระ การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบวนการคิด วิเคราะห์ วิวิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย, สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, ๒๕๕๑, หน้า ๔)

การวิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจบทเห่ บทร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจ ในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่ง วรรณคดีและวรรณกรรมเป็นสาระที่ ๕ ที่นักเรียนจะต้องเรียนรู้ แต่จากการศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน โดยเฉพาะเรื่องการถอดคำประพันธ์ พบว่า การเรียนการสอนเรื่องนี้ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากนักเรียนมีความหมายของคำ จึงไม่สามารถถอดคำประพันธ์และเข้าใจในบทประพันธ์ได้ อีกทั้งนักเรียนเองก็ไม่ชอบในเนื้อหานี้ ไม่เข้าใจว่าทำไมจะต้องเรียน เรียนไปทำไม จึงจำเป็นต้องนำนวัตกรรมเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนรู้ เช่น แบบฝึกทักษะ เกม เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดความอยากรู้อยากเรียน เกิดความสนุกสนาน ไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน ดังนั้นการนำนวัตกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนรู้จึงช่วยแก้ปัญหาเรื่องวิธีการจัดการเรียนรู้

จากความสำคัญ และประโยชน์ของนวัตกรรมทางการศึกษาที่กล่าวมาจะพบว่านวัตกรรมทางการศึกษามีความสำคัญต่อการนำมาแก้ปัญหาหรือพัฒนานักเรียน อีกทั้งยังเป็นสื่อการสอนและวิธีการสอนใหม่ๆ ที่ครูนำมาใช้พัฒนานักเรียนโดยเน้นที่ความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นหลัก นวัตกรรมจะทำให้ให้นักเรียนเข้าถึงบทเรียนหรือเนื้อหามากขึ้น โดยสามารถพัฒนาทั้งด้านความรู้ ทักษะ และด้านเจตคติของนักเรียน ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนมีผลการเรียนรู้เป็นไปตามมาตรฐานที่หลักสูตรกำหนด

ข้าพเจ้าจึงได้ออกแบบนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการถอดคำประพันธ์โคลงโลกนิติ จากหนังสือเรียนวรรณคดีวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือรูปแบบ STAD ร่วมกับการใช้เกมเป็นฐาน (Game-Based Learning) เพื่อแก้ปัญหการสอนวิชาภาษาไทย ช่วยให้การนำเสนอเนื้อหาที่มีความน่าสนใจ เปลี่ยนเนื้อหาการเรียนรู้ที่น่าเบื่อ เป็นเรื่องง่ายที่สนุกและน่าสนใจให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง สร้างการมีส่วนร่วมระหว่างครูและนักเรียนได้มากขึ้น

๔. วัตถุประสงค์

๔.๑ เพื่อพัฒนาทักษะการถอดคำประพันธ์โคลงโลกนิติ จากหนังสือเรียนวรรณคดีวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือรูปแบบ STAD ร่วมกับการใช้เกมเป็นฐาน (Game-Based Learning)

๔.๒ เพื่อให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะการถอดคำประพันธ์โคลงโลกนิติ จากหนังสือเรียนวรรณคดีวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือรูปแบบ STAD ร่วมกับการใช้เกมเป็นฐาน (Game-Based Learning)

๕. กลุ่มเป้าหมาย

๕.๑ เชิงปริมาณ

- นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๑ ห้อง รวมจำนวนนักเรียนทั้งหมด ๓๕ คน

ได้รับการพัฒนาทักษะการถอดคำประพันธ์โคลงโลกนิติ จากหนังสือเรียนวรรณคดีวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือรูปแบบ STAD ร่วมกับการใช้เกมเป็นฐาน (Game-Based Learning)

๕.๒ เชิงคุณภาพ

- มีความรู้ความเข้าใจในการถอดคำประพันธ์โคลงโลกนิติ จากหนังสือเรียนวรรณคดีวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือรูปแบบ STAD ร่วมกับการใช้เกมเป็นฐาน (Game-Based Learning)

๖. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานวัตกรรม

ทฤษฎี/แนวคิดของ Robert E. Slavin

การสอนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เป็นเทคนิคหนึ่งของการสอนแบบร่วมมือ (Cooperative learning) พัฒนาขึ้นโดย Robert E. Slavin ผู้อำนวยการศึกษาโครงการระดับประถมศึกษา ศูนย์วิจัยประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนมีปัญหาทางด้านวิชาการแห่งมหาวิทยาลัยจอห์นฮอปกินส์ สหรัฐอเมริกา และเป็นผู้เชี่ยวชาญการสอนคณิตศาสตร์ ได้พัฒนาเทคนิคขึ้นเพื่อขจัดปัญหาทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นทักษะการคิด การเรียนที่เป็นระบบ เป็น

ทางเลือกหนึ่งสำหรับการเรียนเป็นกลุ่ม และเป็นวิธีการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้เรียน ซึ่งเป็นการเรียนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดร่วมกันแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิด เหตุผลซึ่งกันและกันได้เรียนรู้สภาพอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดของคนในกลุ่ม เพื่อเป็นแนวคิดไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ตามความเหมาะสมของแต่ละบุคคลตลอดจนเพื่อจะเรียนรู้และรับผิดชอบงานของผู้อื่นเสมือนงานของตนโดยมุ่งเน้นผลประโยชน์และความสำเร็จของกลุ่ม

การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ STAD เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ Robert Slavin และคณะจากมหาวิทยาลัย John Hopkins ได้ร่วมมือกันพัฒนาขึ้น เป็นการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบหนึ่งคล้ายกับเทคนิค TGT ที่แบ่งผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันออกเป็นกลุ่มเพื่อทำงานร่วมกัน กลุ่มละประมาณ ๔-๕ คน โดยกำหนดให้สมาชิกของกลุ่มได้เรียนรู้ในเนื้อหาสาระที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้แล้ว และให้ทำการทดสอบความรู้ที่ได้รับคะแนนที่ได้จากการทดสอบของสมาชิกแต่ละคนนำมาบวกเป็นคะแนนรวมของทีม ผู้สอนจะต้องใช้วิธีเสริมแรง

หลักการพื้นฐานของรูปแบบการเรียนรู้แบบเป็นทีมของ Robert E. Slavin ประกอบด้วย

- ๑) การให้รางวัลเป็นทีม (Team Rewards) ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งในการวางเงื่อนไขให้นักเรียนพึ่งพากัน
- ๒) การจัดสภาพการณ์ให้เกิดความรับผิดชอบต่อส่วนบุคคลที่จะเรียนรู้ (Individual Accountability) ความสำเร็จของทีมหรือกลุ่มอยู่ที่การเรียนรู้ของสมาชิกแต่ละคนในทีม
- ๓) การจัดให้มีโอกาสเท่าเทียมกันที่จะประสบความสำเร็จ (Equal Opportunities For Success) นักเรียนมีส่วนช่วยให้ทีมประสบความสำเร็จด้วยการพยายามทำผลงานให้ดีขึ้นกว่าเดิมในรูปของคะแนนปรับปรุง ดังนั้น แม้แต่คนที่เรียนอ่อนก็สามารถมีส่วนช่วยทีมได้ ด้วยการพยายามทำคะแนนให้ดีกว่าครั้งก่อนๆ นักเรียนทั้งเก่ง ปานกลาง และอ่อนต่างได้รับการส่งเสริมให้ตั้งใจเรียนให้ดีที่สุด ผลงานของทุกคนในทีมมีค่าภายใต้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นตอนการสอนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ที่ Slavin ได้เสนอไว้ ประกอบไปด้วย ๕ ขั้นตอนหลัก ดังนี้ (Slavin, ๑๙๙๕: ๗๑-๗๓)

๑. การนำเสนอสิ่งที่ต้องเรียน (Class Presentation)

ครูเป็นผู้นำเสนอสิ่งที่นักเรียนต้องเรียน ไม่ว่าจะเป็นนิพนธ์ ทักษะและ/หรือกระบวนการ การนำเสนอสิ่งที่ต้องเรียนนี้อาจใช้การบรรยาย การสาธิตประกอบการบรรยาย การใช้วีดิทัศน์หรือแม้แต่การให้นักเรียนลงมือปฏิบัติการทดลองตามหนังสือเรียน

๒. การทำงานเป็นกลุ่ม (Teams)

ครูจะแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ แต่ละกลุ่มจะประกอบด้วยนักเรียนประมาณ ๔-๕ คน ที่มีความสามารถแตกต่างกัน มีทั้งเพศหญิงและเพศชาย และมีหลายเชื้อชาติ ครูต้องชี้แจงให้นักเรียนในกลุ่มได้ทราบถึงหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มว่านักเรียนต้องช่วยเหลือกันเรียนร่วมกันอภิปรายปัญหาาร่วมกัน ตรวจสอบคำตอบของงานที่ได้รับมอบหมายและแก้ไขคำตอบร่วมกัน สมาชิกทุกคนในกลุ่มต้องทำงานให้ดีที่สุดเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ให้กำลังใจและทำงานร่วมกันได้ หลังจากครูจัดกลุ่มเสร็จเรียบร้อยแล้ว ควรให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำงานร่วมกันจากใบงานที่ครูเตรียมไว้ ครูอาจจัดเตรียมใบงานที่มีคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของบทเรียน เพื่อใช้เป็นบทเรียนของการเรียนแบบร่วมมือ ครูควรบอกนักเรียนว่า ใบงานนี้ออกแบบมาให้ให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถาม เพื่อเตรียมตัวสำหรับการทดสอบย่อย สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มจะต้องช่วยกันตอบคำถาม เพื่อเตรียมตัวสำหรับการทดสอบย่อย สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มจะต้องช่วยกันตอบคำถามทุกคำถาม โดยแบ่งกันตอบคำถามเป็นคู่ๆ และเมื่อตอบคำถามเสร็จแล้วก็เอาคำตอบมาแลกเปลี่ยนกัน โดยสมาชิกแต่ละคนจะต้องมีความรับผิดชอบต่อซึ่งกันและกันในการตอบคำถามแต่ละข้อให้ได้ ในการกระตุ้นให้สมาชิกแต่ละคนมีความรับผิดชอบต่อซึ่งกันและกันควรปฏิบัติดังต่อไปนี้

๒.๑) ต้องแน่ใจว่าสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มสามารถตอบคำถามแต่ละข้อได้อย่างถูกต้อง

๒.๒) ให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามทุกข้อให้ได้โดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากเพื่อนนอกกลุ่มหรือขอความช่วยเหลือจากครูให้น้อยลง

๒.๓) ต้องให้แน่ใจว่าสมาชิกแต่ละคนสามารถอธิบายคำตอบแต่ละข้อได้ ถ้าคำถามแต่ละข้อเป็นแบบเลือกตอบ

๓. การทดสอบย่อย (Quizzes)

หลังจากที่นักเรียนแต่ละกลุ่มทำงานเสร็จเรียบร้อยแล้วครูก็ทำการทดสอบย่อยนักเรียน โดยนักเรียนต่างคนต่างทำ เพื่อเป็นการประเมินความรู้ที่ นักเรียนได้เรียนมา สิ่งนี้จะเป็นตัวกระตุ้นความรับผิดชอบของนักเรียน

๔. คะแนนพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคน (Individual Improvement Score)

คะแนนพัฒนาการของนักเรียนจะเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนทำงานหนักขึ้น ในการทดสอบแต่ละครั้งครูจะมีคะแนนพื้นฐาน (Base Score) ซึ่งเป็นคะแนนต่ำสุดของนักเรียนในการทดสอบย่อยแต่ละครั้ง ซึ่งคะแนนพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนได้จากความแตกต่างระหว่างคะแนนพื้นฐาน (คะแนนต่ำสุดในการทดสอบ) กับคะแนนที่นักเรียนสอบได้ในการทดสอบย่อยนั้นๆ ส่วนคะแนนของกลุ่ม (Team Score) ได้จากการรวมคะแนนพัฒนาการของนักเรียนทุกคนในกลุ่มเข้าด้วยกัน

๕. การรับรองผลงานของกลุ่ม (Team Recognition)

โดยการประกาศคะแนนของกลุ่มแต่ละกลุ่มให้ทราบพร้อมกับให้คำชมเชย หรือให้ประกาศนียบัตรหรือให้ รางวัลกับกลุ่มที่มีคะแนนพัฒนาการของกลุ่มสูงสุด โปรดจำไว้ว่า คะแนนพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนมีความสำคัญเท่าเทียมกับคะแนนที่นักเรียนแต่ละคนได้รับจากการทดสอบ

ตัวอย่างเกณฑ์ระดับคุณภาพ คะแนนการพัฒนา ระดับคุณภาพ

๑๕-๑๙ ดี (Good Team)

๒๐-๒๔ ดีมาก (Great Team)

๒๕-๓๐ ดีเยี่ยม (Super Team)

เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบ STAD

ส่วนประกอบของกิจกรรมการเรียนรู้แบบ STAD (Student Teams Achievement Divisions) มีส่วนประกอบพื้นฐานที่สำคัญอยู่ ๒ ส่วน คือ

๑) กลุ่มหรือทีม (Student Teams)

๒) กลุ่มสัมฤทธิ์ (Achievement Divisions)

ส่วนประกอบทั้งสองส่วนมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนดังนี้

๑. กลุ่มหรือทีม (Student Teams)

กลุ่มนักเรียนในกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ STAD นั้น ในแต่ละกลุ่มหรือทีม จะมีสมาชิก ๔-๕ คน ซึ่งประกอบด้วยนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลางและต่ำ นักเรียนที่มีผิวขาว ผิวดำ ต่างชาติและต่างเพศ สมาชิกในแต่ละกลุ่มหรือทีมจะต้องร่วมมือกันให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านการเรียน เพื่อที่จะให้แต่ละคนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน ในแต่ละกลุ่มหรือทีมจะต้องเตรียมสมาชิกประมาณสัปดาห์ละ ๒ ครั้ง คะแนนที่แต่ละคนทำได้จะถูกแปลงให้เป็นคะแนนของแต่ละกลุ่ม โดยใช้ระบบผลสัมฤทธิ์ จากนั้นนำคะแนนที่ได้มารวมกันเพื่อเป็นคะแนนของกลุ่มหรือทีม ในแต่ละสัปดาห์จะมีการประกาศผลทีมที่ได้คะแนนสูงสุดในลักษณะของจดหมายข่าว (Newsletter) สมาชิกภายในกลุ่มหรือทีมจะร่วมมือกันในการทำงานเพื่อที่จะแข่งขันกับกลุ่มหรือทีมอื่น

๒. ระบบกลุ่มสัมฤทธิ์ (Achievement Divisions)

ระบบกลุ่มสัมฤทธิ์เป็นวิธีทางที่จะช่วยให้เด็กทุกระดับความสามารถทางการเรียนสามารถที่จะทำคะแนนได้สูงสุดเต็มความสามารถของตนเอง ระบบกลุ่มสัมฤทธิ์จะเริ่มจากการนำคะแนนทดสอบของครั้งที่ผ่านมาของนักเรียนทุกคน มาเรียงลำดับจากคะแนนมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด นักเรียนที่ได้คะแนนสูงสุด ๖ คนแรก จะถือได้ว่าเป็นกลุ่มผลสัมฤทธิ์ที่ ๑ (Divisions ๑) นักเรียนที่ได้คะแนนรองลงไปอีก ๖ คน จะถือได้ว่าเป็นกลุ่มสัมฤทธิ์ที่ ๒ (Divisions ๒) เช่นนี้ไปเรื่อยๆ ระบบกลุ่มสัมฤทธิ์นี้จะใช้สำหรับคะแนนการทดสอบที่นักเรียนแต่ละคน ได้รับจากการทดสอบแต่ละครั้งให้เป็นคะแนนของกลุ่มหรือทีมของตนโดยการแปลงคะแนนนี้จะพิจารณาของนักเรียนในแต่ละกลุ่มสัมฤทธิ์ (Achievement Divisions) โดยนักเรียนได้คะแนนสูงสุดในแต่ละกลุ่มสัมฤทธิ์จะได้รับคะแนนสำหรับกลุ่มหรือทีมของตนอยู่ ๘ คะแนน นักเรียนที่ได้เป็นอันดับสองของแต่ละกลุ่มสัมฤทธิ์จะได้คะแนนสำหรับกลุ่มหรือทีมของตนเท่ากับ ๖ คะแนน ส่วนนักเรียนที่ได้คะแนนเป็นอันดับ

การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ STAD

สมาชิกในกลุ่มทุกคนต้องปฏิบัติตามหลักการพื้นฐาน ๕ ประการดังต่อไปนี้

๑. การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันเชิงบวก (Positive Interdependent) นักเรียนจะรู้สึกว่ามันจำเป็นต้องอาศัยผู้อื่น ในการที่จะทำงานกลุ่มให้สำเร็จ กล่าวคือ “ร่วมเป็นร่วมตาย” วิธีการที่จะทำให้เกิดความรู้สึกแบบนี้ อาจจะทำได้โดยให้มีจุดมุ่งหมายร่วมกัน เช่น ถ้านักเรียนทำคะแนนกลุ่มได้สูง แต่ละคนจะได้รับรางวัลร่วมกันประเด็นที่สำคัญคือ สมาชิกทุกคนในกลุ่มจะต้องทำงานกลุ่มให้เป็นผลสำเร็จ ซึ่งความสำเร็จนี้จะขึ้นอยู่กับความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกทุกคน จะไม่มีการยอมรับความสำคัญหรือความสามารถของบุคคลเพียงคนเดียว

๒. การติดต่อสัมพันธ์โดยตรง (Face to Face Promotive Interaction) เนื่องจากการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันเชิงบวก มิใช่จะทำให้เกิดผลอย่างปาฏิหาริย์ แต่ผลที่เกิดขึ้นจากการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันนั้นจะต้องมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกได้เสนอแนวคิดใหม่ๆ เพื่อเลือกสิ่งที่ดี สิ่งที่ต้องการและเหมาะสม

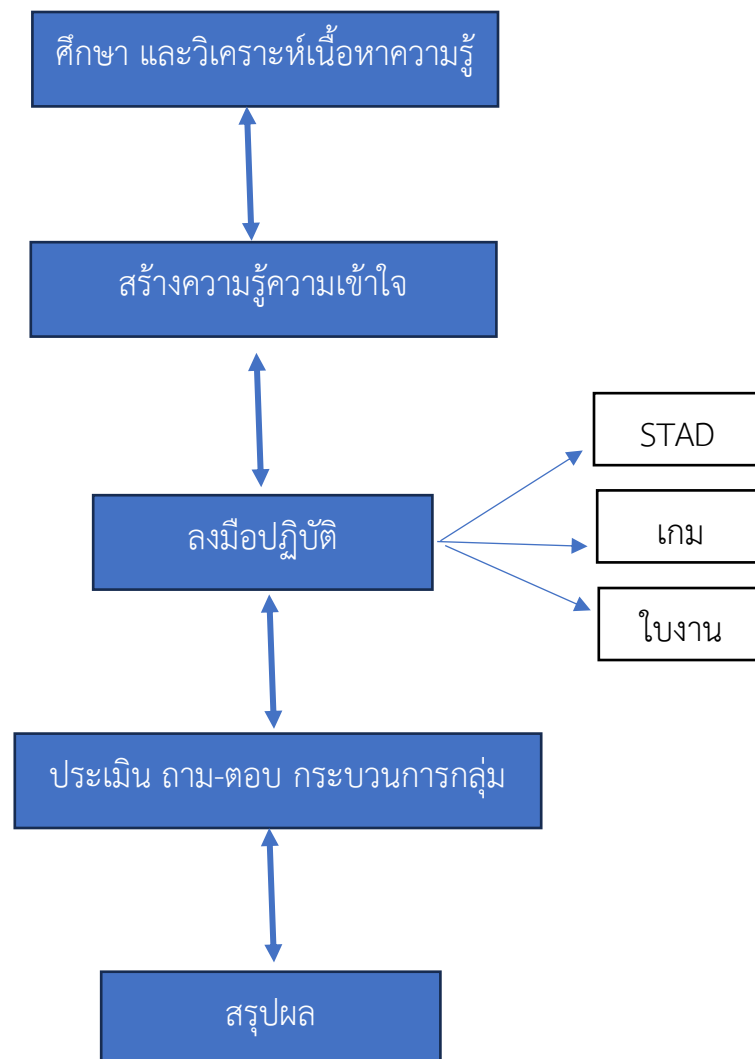
๓. การรับผิดชอบงานของกลุ่ม (Individual Accountability at Group Work) การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ STAD จะถือว่าไม่สำเร็จจนกว่าสมาชิกทุกคนในกลุ่มจะได้เรียนรู้เรื่องในบทเรียนได้ทุกคน เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นต้องวัดผลการเรียนของแต่ละคน เพื่อให้ สมาชิกในกลุ่มได้ช่วยเหลือเพื่อนที่เรียนไม่เก่ง บางทีครูอาจจะใช้วิธีทดสอบสมาชิกในกลุ่มเป็นรายบุคคลหรือสุ่มเรียกบุคคลใดบุคคลหนึ่งในกลุ่มเป็นผู้ตอบ ซึ่งกลุ่มจะต้องช่วยกันเรียนรู้และช่วยกันทำงาน มีความรับผิดชอบงานของตนเป็นพื้นฐานซึ่งทุกคนจะต้องเข้าใจ และรู้แจ้งในงานที่ตนรับผิดชอบอันจะก่อให้เกิดผลสำเร็จตามมา

๔. ทักษะในความสัมพันธ์กับกลุ่มเล็กและผู้อื่น (Social Skills) นักเรียนทุกคนไม่ได้มาโรงเรียนพร้อมกับทักษะในการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น เพราะฉะนั้นจึงเป็นหน้าที่ของครูที่จะช่วยนักเรียนในการสื่อสารการเป็นผู้นำ การไว้ใจผู้อื่น การตัดสินใจ การแก้ปัญหาความขัดแย้ง ครูควรแจ้งสถานการณ์ที่จะส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ทักษะมนุษยสัมพันธ์เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นครูควรสอนทักษะและมีการประเมินการทำงานของกลุ่มนักเรียนด้วย การที่จัดนักเรียนที่ขาดทักษะในการทำงานกลุ่มมาทำงานร่วมกัน จะทำให้การทำงานนั้นไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะกิจกรรมการเรียนรู้แบบ STAD ไม่ได้หมายถึงแต่เพียงการจัดให้นักเรียนมานั่งทำงานเป็นกลุ่มเท่านั้น ซึ่งจุดนี้เป็นหลักการหนึ่งที่ทำให้นักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ STAD แตกต่างจากการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิมที่เคยใช้กันมานาน

๕. กระบวนการกลุ่ม (Group Processing) กระบวนการกลุ่ม หมายถึง การให้นักเรียนมีเวลาและใช้กระบวนการในการวิเคราะห์ว่ากลุ่มทำงานได้เพียงใด และสามารถใช้ทักษะสังคมและมนุษยสัมพันธ์ได้อย่างเหมาะสมกับกระบวนการกลุ่มนี้ช่วยให้สมาชิกในกลุ่มทำงานได้ผล สามารถจัดกระบวนการกลุ่ม และสามารถแก้ปัญหาด้วยตัวของพวกเขาเอง ทั้งนี้ข้อมูลย้อนกลับจากครูหรือเพื่อนนักเรียนที่ เป็นผู้สังเกต จะช่วยให้กลุ่มดำเนินการได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๗. ขั้นตอนการออกแบบหรือพัฒนานวัตกรรม

กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้นวัตกรรมรูปแบบ STAD ร่วมกับการใช้เกมเป็นฐาน (Game-Based Learning)

๘. ขั้นตอนการใช้หรือพัฒนานวัตกรรม

- นำเข้าสู่บทเรียนโดยการสอบถามพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับโคลงโลกนิติ โคลงสี่สุภาพ ประวัติความเป็นมา
- นักเรียนศึกษาใบความรู้ ที่มาโคลงโลกนิติ
- ให้นักเรียนเล่นเกมบิงโก จับคู่บัตรคำศัพท์ กับความหมาย โดย
  ๑. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ๕-๗ คน
  ๒. ครูแจกบัตรคำศัพท์ กลุ่มละ ๘ ใบ
  ๓. ครูอ่านความหมายของคำศัพท์จำนวน ๕ คำ โดยอ่านทีละคำ ให้นักเรียนนำบัตรคำศัพท์ที่ตรงกับความหมายของคำศัพท์ที่ครูอ่านมาเรียงต่อกัน กลุ่มไหนวางคำศัพท์ครบก่อนให้พูดคำว่า บิงโก
- นักเรียนและครูร่วมกันเฉลยบัตรคำศัพท์ให้ตรงกับความหมาย กลุ่มจับคู่บัตรคำศัพท์ได้ตรงกับความหมายถูกต้องมากที่สุด เป็นผู้ชนะ
- นักเรียนดูตัวอย่าง โคลงโลกนิติ และปฏิบัติกิจกรรมตามใบงาน
- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาความรู้จากโคลงโลกนิติ

๙. ผลสำเร็จของการสร้างหรือพัฒนานวัตกรรม

ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วย นวัตกรรม“การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการถอดคำประพันธ์โคลงโลกนิติ จากหนังสือเรียนวรรณคดีวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือรูปแบบ STAD ร่วมกับการใช้เกมเป็นฐาน (Game-Based Learning) ” ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้เร็วขึ้น ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้รูปแบบวิธีการแปลกใหม่ที่หลากหลาย นักเรียนมีความสุข มีเจตคติที่ดีต่อการ เรียนวิชาภาษาไทย มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชา นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา ภาษาไทยสูงขึ้น ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนให้เป็นคนดี เก่ง และมีความสุข ตลอดไป

ผลที่เกิดขึ้นกับครู

นวัตกรรม “การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการถอดคำประพันธ์โคลงโลกนิติ จากหนังสือเรียนวรรณคดีวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือรูปแบบ STAD ร่วมกับการใช้เกมเป็นฐาน (Game-Based Learning) ” เป็นนวัตกรรมที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการ เรียนการสอนของครูผู้สอน เป็นเครื่องอำนวยความสะดวกให้ครูสอนเนื้อหาให้นักเรียนเข้าใจง่ายขึ้น ครูผู้สอน สามารถนำรูปแบบนวัตกรรม มาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาอื่น ๆ อีกทั้งยังสามารถ เผยแพร่ให้ผู้อื่นได้ศึกษา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นวัตกรรม การจัดการเรียนรู้ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) ในระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ และระดับสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ใน กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ต่อไป

๑๐. แนวทางการนำนวัตกรรมไปใช้

สามารถนำไปปรับใช้การการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในเนื้อหาอื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายกัน หรือในระดับชั้นใกล้เคียงกัน

๑๑. ภาคผนวก

ใบความรู้

โคลงโลกนิติ

ครรโลงโลกนิตินี้	นมนาน
มีแต่โบราณกาล	เก่าพร้อม
เป็นสุภาสิตสาร	สอนจิต
กลดั่งสร้อยสอดคล้อง	เว้าไว้ในกรรณ

โคลงโลกนิติ เป็นสุภาสิตเก่าแก่ตั้งแต่สมัยอยุธยา นักปราชญ์ผู้แต่งคัดเลือกสุภาสิตภาษาบาลี และภาษาสันสกฤตจากคัมภีร์ต่างๆ เช่น คัมภีร์โลกนิติ ธรรมนิติ ราชนิติ ธรรมบท มาแต่งเป็นคำโคลงในจำนวนนี้ นำมาจากคัมภีร์โลกนิติมากที่สุด จึงได้ชื่อว่า โคลงโลกนิติ

เมื่อพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวมีพระราชประสงค์จะให้จารึกโคลงโลกนิติ ลงบนแผ่นศิลา เพื่อติดไว้เป็นธรรมทานในวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม จึงโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์วงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร ทรงรวบรวมโคลงโลกนิติของเก่า ซึ่งมีถ้อยคำผิดพลาดมาก เพราะการคัดลอกต่อกันมา แล้วทรงชำระแก้ไขให้ถูกต้อง และไพเราะงดงาม นอกจากนี้ยังทรงนิพนธ์เพิ่มเติมด้วยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้จารึกบนแผ่นดินอ่อนประดับไว้ ที่ศาลาทิศพระมณฑป วัดพระเชตุพนฯ เมื่อ พ.ศ. ๒๓๗๔

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร พระองค์ทรงเป็นต้นราชสกุล เดชาดิวงศ์ มีพระนามเดิมว่า พระองค์เจ้าชายมั่ง เป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย กับเจ้าจอมมารดา นิม ซึ่งเป็นธิดา ของเจ้าพระยาพระคลัง (หน) นอกจากโคลงโลกนิติ ซึ่งเป็นพระนิพนธ์ขึ้นเอกแล้ว พระองค์ยังทรงนิพนธ์ คำฉันท์กล่อมพระมหาเศวตฉัตร กาพย์ดุษฎีสังเวย คำฉันท์กล่อมพระโอรส และโคลงนิราศเสด็จไปทัพเมืองเวียงจันทน์

โคลงโลกนิติที่คัดมาให้เป็นบทเรียน มีเพียง ๕๐ บท จากจำนวนทั้งสิ้น ๔๐๘ บท เฉพาะพระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร ที่ปรากฏต้นฉบับในสมุดไทย และสันนิษฐานว่า ทรงเพิ่มเติมในภายหลังอีก เพื่อให้พอดีกับพื้นที่ที่จะจารึก

จากหนังสือวรรณคดีวรรณกรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ หน้า ๒๖

บัตรคำศัพท์ ชุดที่ ๑

เพริศ

๒
ม้วย

เสนาหา

ระรวย

ดุจ

เอมโอส

ทรชน

๒
เพียง

บัตรคำศัพท์ ชุดที่ ๒

ทุรุจิต

บัณทิต

เนืองนิตย๋

จวัก

หอน

สารุชน

เดโช

เฟื่อง

๒
คอม

นาย

สับปुरुช

'
หอนรือ

โดยตาม

เสาวคนธ^๔

๒
เคลา

เปี่ยม

๑. เพลิดเพลิน	หมายถึง	งาม, ดียิ่ง
๒. ม้วย	หมายถึง	ตาย
๓. เสน่หา	หมายถึง	ความรัก
๔. ระรวย	หมายถึง	แผ่วๆ เบาๆ
๕. ดุจ	หมายถึง	เหมือน, คล้าย

ชุดความหมายคำศัพท์ชุดที่ ๒

๑. ทุจริต	หมายถึง	จิตชั่ว
๒. บัณฑิต	หมายถึง	ผู้มีปัญญา ผู้ทรงความรู้
๓. เนืองนิตย์	หมายถึง	เสมอๆ เป็นประจำ
๔. จวัค	หมายถึง	เครื่องใช้ตัดข้าวและแกง ทำด้วยกะลามะพร้าว
๕. ห่อน	หมายถึง	ไม้

ชุดความหมายคำศัพท์ชุดที่ ๓

๑. ค้อม	หมายถึง	น้อมลง
๒. นวย	หมายถึง	น้อม โน้ม โอนอ่อน
๓. ห่อนรื้อ	หมายถึง	ไม่อาจจะให้เป็นไป
๔. สัปบุรุษ	หมายถึง	คนที่มีความเห็นชอบตามทำนองคลองธรรม
๕. โดยตาม	หมายถึง	อย่างที่ใจปรารถนา

ตัวอย่าง โคลงโลกนิติ

จากหนังสือเรียนวรรณคดีวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

แปลความหมาย ใบคาที่ห่อปลาร้าซึ่งมีกลิ่นเหม็นนั้น ย่อมมีกลิ่นคาวปลาเหม็นไปด้วย เช่นเดียวกับการคบเพื่อนไม่ดี ย่อมได้รับความเดือดร้อน และ มัวหมองไปถึงวงศ์ตระกูลด้วย

คำศัพท์

๑. เฟื่อง	หมายถึง	ขจรไป แพร่หลาย
๒. ปลาร้า	หมายถึง	ปลาหมักเกลือใส่ข้าวคั่ว ใช้เป็นเครื่องจิ้ม
๓. พงศ์	หมายถึง	วงศ์ตระกูล
๔. คลุ้ง	หมายถึง	เหม็นคล้ายกลิ่นของเค็มปนกับของเน่า

แปลความหมาย ใบพ้อที่ห่อไม้กฤษณา จะมีกลิ่นหอมของไม้กฤษณาติดใบไปเช่นกัน เหมือนกับการคบคนดี ย่อมได้ความรู้ ได้ดีมีสุขสืบไปไม่รู้สิ้น ดังเช่น กลิ่นหอมของไม้กฤษณา

คำศัพท์

๑. เภริศ	หมายถึง	งาม, ดียิ่ง
๒. ม้วย	หมายถึง	ตาย
๓. นักปราชญ์	หมายถึง	ผู้มีความรู้
๔. เส่นหา	หมายถึง	ความรัก
๕. ระรวย	หมายถึง	แผ้วๆ เบาๆ
๖. ดุจ	หมายถึง	เหมือน, คล้าย

แปลความหมาย ผลมะเตื่อเมื่อสุกแล้วจะมีสีแดง ดูภายนอกเหมือนทาด้วยชาด สีสวยงาม แต่ข้างในกลับเต็มไปด้วยหนอนแมลงวัน เปรียบเสมือนคนที่ภายนอกดูดีแต่นิสัยและจิตใจไม่ดี

คำศัพท์

๑. ชาด	หมายถึง	วัตถุสีแดงสดชนิดหนึ่งเป็นผงหรือก้อนใช้ทำยาไทย
๒. พรรณ	หมายถึง	สีของผิว
๓. บ้าย	หมายถึง	ป้าย ทำให้ติดเฉพาะที่ใดที่หนึ่ง
๔. ตั้ง	หมายถึง	เช่น, อย่าง, รวากับ, คล้าย, เหมือน

ขⁿนⁿสⁿกⁿสⁿลⁿางⁿแⁿง

สⁿาⁿขⁿา

ภⁿาⁿยⁿนⁿอⁿกⁿเหⁿ็ⁿนⁿหⁿนⁿาⁿมⁿหⁿนⁿา

หⁿนⁿัⁿนⁿแⁿทⁿ

ภⁿาⁿยⁿในⁿยⁿอⁿมⁿรⁿสⁿา

เⁿอⁿมⁿเⁿอⁿช

สⁿาⁿรⁿุⁿชⁿนⁿัⁿนⁿแⁿล

เลⁿ็ⁿศⁿดⁿวⁿยⁿดⁿวⁿงⁿจⁿ

แปลความหมาย ขนุนสุกที่ห้อยอยู่ตามกิ่งก้านสาขาดูไม่สวยไม่น่ากิน เพราะเปลือกมีแต่หนาม แต่เนื้อในอร่อยหอมหวาน เปรียบเหมือนคนนี้มีดีที่จิตใจไม่ใช่รูปลักษณ์ภายนอก

คำศัพท์

๑. สล้าⁿง	หⁿมⁿาⁿยⁿถึⁿง	ที่ⁿตັⁿงⁿอยู่ⁿสູⁿงⁿเดⁿⁿนⁿเปⁿⁿนⁿหⁿมູⁿเปⁿⁿนⁿพⁿวⁿก
๒. เⁿอⁿมⁿเⁿอⁿช	หⁿมⁿาⁿยⁿถึⁿง	รⁿสⁿหⁿวⁿาⁿน รⁿสⁿอⁿรⁿอⁿย
๓. สⁿาⁿรⁿุⁿชⁿน	หⁿมⁿาⁿยⁿถึⁿง	คⁿนⁿดⁿี
๔. รⁿสⁿา	หⁿมⁿาⁿยⁿถึⁿง	รⁿสⁿ สິⁿⁿที่ⁿรູⁿ้ⁿได้ⁿดⁿวⁿยⁿลึⁿนⁿดⁿอⁿยⁿเฉⁿวⁿาⁿ

แปลความหมาย คนเลวที่แม้คบคนดี อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีก็ยังไม่สามารถปรับปรุงตัวให้ดีขึ้น หรืออยู่ในวัดแต่ก็กระทำตัวผิดศีลธรรมได้ เสมือนจ้วงตักแกง

คำศัพท์

๑. ทูลจริต	หมายถึง	จิตชั่ว
๒. บัณฑิต	หมายถึง	ผู้มีปัญญา ผู้ทรงความรู้
๓. เนื่องนิตย์	หมายถึง	เสมอๆ เป็นประจำ
๔. จ้วง	หมายถึง	เครื่องใช้ตักข้าวและแกง ทำด้วยกะลามะพร้าว
๕. ห่อน	หมายถึง	ไม่

โคลงโลกนิติ

กบเกิดในสระไต้   บัวบาน
 ฤาห่อนรู้รสมาลย์   หนึ่งน้อย
 ภูมราอยู่ไกลสถาน   นับโยชน์ ก็ดี
 บินโบกมาค้อยค้อย   เกลือกเกล้าเสาวคนธ์

แปลความหมาย คนที่อยู่ไกลของดี ๆ สิ่งดี ๆ คนดี ๆ กลับไม่เห็นคุณค่าในสิ่งนั้น ๆ

คำศัพท์

๑. ห่อน	หมายถึง	งาม, ดียิ่ง
๒. รสมาลย์	หมายถึง	ตาย
๓. ภูมรา	หมายถึง	ผู้มีความรู้
๔. เสาวคนธ์	หมายถึง	ความรัก
๕. เคล้า	หมายถึง	แผ่ว ๆ เบา ๆ
๖. โยชน์	หมายถึง	เหมือน, คล้าย

แปลความหมาย ต้นไม้ที่น้อมกิ่งลงก็มีลูกผลน้อมลงตามจนดูงามด้วย เหมือนคนดี ย่อมสอนให้ดีตามได้ง่าย ผิดกับคนไม่ดีที่สอนยากเหมือนไม้ผุ ถ้าจะตัดก็มีแต่จะหักไป ไม้โชนอ่อนตาม

คำศัพท์

๑. ค้อม	หมายถึง	น้อมลง
๒. นวย	หมายถึง	น้อม โนม โอนอ่อน
๓. ห่อนรื้อ	หมายถึง	ไม่อาจจะให้เป็นไป
๔. สัปบุรุษ	หมายถึง	คนที่มีความเห็นชอบตามทำนองคลองธรรม
๕. โดยตาม	หมายถึง	อย่างที่ใจปรารถนา

แปลความหมาย งูใหญ่มีพิษร้อนแรงตั้งดวงอาทิตย์ แต่กลับเลื้อยซ้าๆไม่อวดความยิ่งใหญ่ แมงป่องมีพิษน้อยนิดกว่า แต่กลับอวดแบ่งวางท่าว่าตนนั้นร้ายนัก เปรียบเหมือนคนมีดีจริงย่อไม่อวดตัว แต่คนไม่เก่งมักชอบวางโตโอ้อวด

คำศัพท์

๑. นาคี	หมายถึง	งู
๒. เพียง	หมายถึง	เท่า เสมอ เหมือน
๓. สุริโย	หมายถึง	พระอาทิตย์
๔. เดโช	หมายถึง	อำนาจ, ความร้อน ,ไฟ
๕. แซ่มซ่า	หมายถึง	กิริยาเคลื่อนไหวอย่างซ้าๆ และสง่างาม
๖. โยโส	หมายถึง	โหยกเหยก อวดดี หยิ่งจองหอง

• ความรู้ผู้ปราชญ์นั้น	นักเรียน
ฝนทั้งเท่าเข็มเพียร	ฝ่ายหน้า
คนเกียดเกลียดหน้ายเวียน	วนจิต
กลอุทกในตะกร้า	เปี่ยมล้นถามี ฯ

แปลความหมาย คนที่มีความหยั่งหมั่นเพียร แม้ทำกิจการใดที่ยากก็ย่อมสำเร็จ (ทั้งคือแห่งเหล็ก) แต่คนเกียดคร้านทำสิ่งใดไม่สำเร็จเหมือนกับการตักน้ำในตะกร้า (อุทก=น้ำ) พฤติกรรมของปราชญ์ตรงกับสำนวนหนักเอาเบาสู้

คำศัพท์

๑. ปราชญ์	หมายถึง	ผู้รู้ , ผู้มีปัญญา
๒. ทั้ง	หมายถึง	แห่งเหล็ก
๓. อุทก	หมายถึง	น้ำ
๔. เปี่ยม	หมายถึง	เต็มเกือบล้น
๕. กล	หมายถึง	เช่น อย่าง เหมือน

คำสอนให้รักความสัตย์ รักเกียรติ รักศักดิ์ศรีของตน

งาสารฤๅห่อนเหี้ยน
หุดคืบ
ค้ำกล่าวสารุชนยีน
อย่างนั้น
ทุรชนกล่าวคำฝืน
คำเล่า
หัวเต่ายาวแล้วสั้น
เล่ห์ลิ้นทรชน

แปลความหมาย วาจาเหมือนงาช้าง เป็นสำนวนเปรียบเทียบเตือนใจให้คนรักษาคำพูด ไม่กลับคำ สัญญาต้องเป็นสัญญา เหมือนกับงาช้างเมื่องอกออกมาแล้วจะไม่หดกลับคืบ ดังโคลงโลกนิติบทหนึ่งว่า “งาสารฤๅห่อนเหี้ยน หุดคืบ ค้ำกล่าวสารุชนยีน อย่างนั้น

คำศัพท์

๑. สาร	หมายถึง	ช้าง
๒. เหี้ยน	หมายถึง	กร่อนไปเกือบหมด หรือหมด ตัดหมด
๓. ห่อน	หมายถึง	เคย
๔. สารุชน	หมายถึง	คนดี คนที่มีคุณงามความดี
๕. ทุรชน	หมายถึง	คนชั่วร้าย
๖. ทรชน	หมายถึง	คนชั่วร้าย

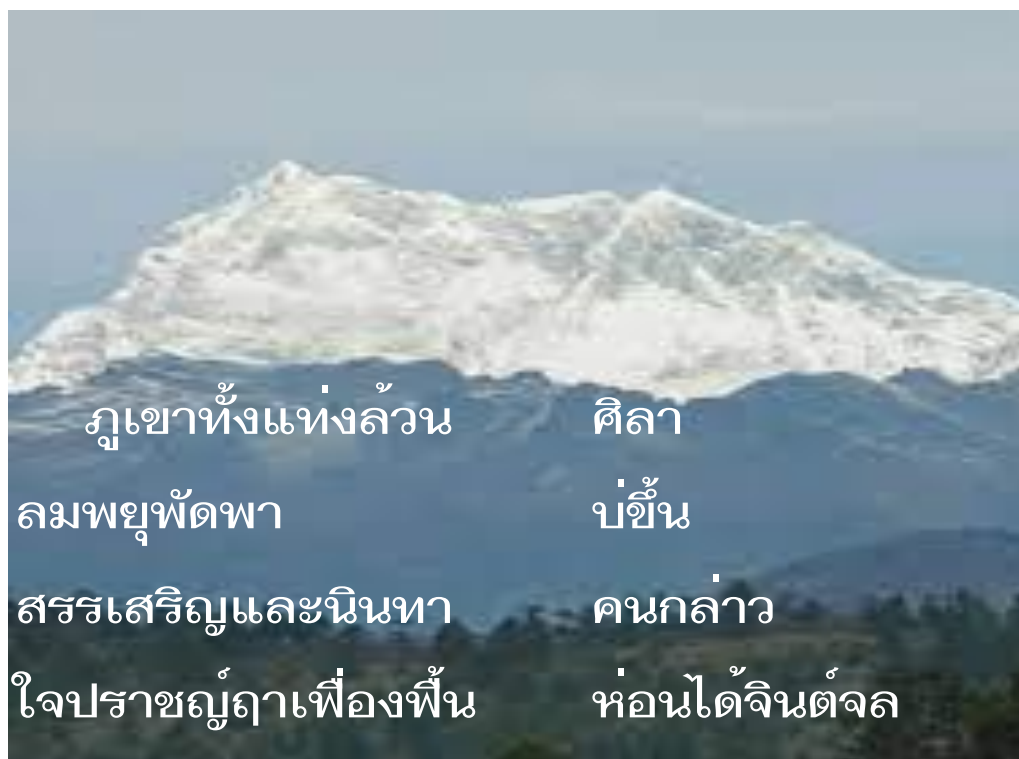

หมาไต่ตัวร้ายขบ	บาทา
อย่าขบตอบต่อหมา	อย่าขี้
ทรชนชาติชวงทา	รณโทษ
อย่าโกรธอย่าหน้าบึ้ง	ตอบถ้อยถือความ

แปลความหมาย เมื่อหมากัด เราไม่ควรกัดตอบ คนเลวมาทำเลวร้ายกับเราก็ไม่ควรไปเอาเรื่องหรือถือสาโกรธตอบ #สรุปง่าย ๆ คืออย่าลดตัวลงไปต่อสู้หรือต่อปากต่อคำกับคนพาลหรือคนที่มีศักดิ์ต่ำกว่านั่นเอง

คำศัพท์

๑. ขบ หมายถึง เอาพินกดแน่นให้แตก
๒. บาทา หมายถึง เท้า
๓. ขี้ หมายถึง โกรธ แค้น เคือง
๔. ทรชน หมายถึง คนโฉดชั่ว คนชั่วร้าย
๕. ชวง หมายถึง ตอน ระยะที่ต่อเนื่อง
๖. ทารุณ หมายถึง หยาบช้า ดูร้าย โหดร้าย ร้ายกาจ

ภูเขาหึ่งแห่งล้าน

ศิลา

ลมพายุพัดพา

บั้ง

สรรเสริญและนิทา

คนกล่าว

ใจปราชญ์ถาเฟื่องพิน

หอนได้จันต์จล

แปลความหมาย ลมพายุสามารถทำให้ภูเขาเคลื่อนได้ เช่นเดียวกับคำนิทาและคำยกย่องที่มีอาจทำให้จิตใจของคนตีมีปัญญาห้วนไหวได้

คำศัพท์

๑. ศิลา	หมายถึง	หิน
๒. พยุ	หมายถึง	พายุ , ลม
๓. สรรเสริญ	หมายถึง	คำกล่าวยกย่องเชิดชู หรือ เทิดทูน
๔. ปราชญ์	หมายถึง	ผู้รู้ , ผู้มีปัญญา
๕. เฟื่องพิน	หมายถึง	ฟุ้งเฟ้อเห่อเหิม กระพือมไปตาม
๖. จินต์	หมายถึง	คิด จิตใจ
๗. จล	หมายถึง	ห้วนไหว ไหว สั่น

แปลความหมาย ห้ามไฟไหม้ให้มีควัน ห้ามดวงจันทร์ไม่ให้ส่องแสง ห้ามอายุให้หยุดหรือกลับคืน ถ้าห้ามสิ่งเหล่านี้ได้ จึงห้ามคำนินทาได้ หมายความว่าสั้นๆ มันเป็นไปไม่ได้ที่จะห้ามคำนินทาหรือการนินทา

คำศัพท์

๑. สุริยะ	หมายถึง	พระอาทิตย์
๒. เพลิง	หมายถึง	ไฟ
๓. ส่อง	หมายถึง	ฉายแสง
๔. ไซร์	หมายถึง	อย่างนั้น เช่นนั้น

ตีนงูไชร้หาก	เห็นกัน
นมไก่ไก่สำคัญ	ไก่อู้
หมู้ใจรต่อใจรหัน	เห็นเล่ห้ กัันนา
เซิงปราชญ์ฉลาดกล่าวผู้	ปราชญ์รู้เซิงกัน

แปลความหมาย คนต่างพวก ต่างฝ่าย ต่างก็รู้ความลับของกันและกัน

คำศัพท์

๑. เล่ห้	หมายถึง	กลอุบายที่ทำให้ผู้อื่นหลงผิด
๒. ปราชญ์	หมายถึง	ผู้รู้ ผู้มีปัญญา
๓. ไชร้	หมายถึง	อย่างนั้น เช่นนั้น

เว้นวิจารณ์ว่างเว้น	สดับฟัง
เว้นที่ถามอันยัง	ไปรู้
เว้นเล่าลิขิตสั่ง-	เกตว่าง เว้นนา
เว้นตั้งกล่าวว่ามี	ปราชญ์ได้ถาม

คนที่จะเป็นปราชญ์นั้นต้องยึดถือหัวใจนักปราชญ์
คือ สุ. จิ. ปุ.ลิ.ฟัง คิด ถาม เขียน

แปลความหมาย การเว้นที่จะพูดแสดงความคิดเห็น การเว้นที่จะรับฟังคนอื่น การเว้นที่จะถามเรื่องที่ตนไม่รู้ และการไม่รู้จักสังเกต ย่อมไม่ใช่คุณสมบัติของนักปราชญ์ที่พึงมี

คำศัพท์

๑. วิจารณ์	หมายถึง	การแสดงความคิดเห็น
๒. สดับ	หมายถึง	ตั้งใจฟัง
๓. ลิขิต	หมายถึง	เขียน, หนังสือ ,จดหมาย

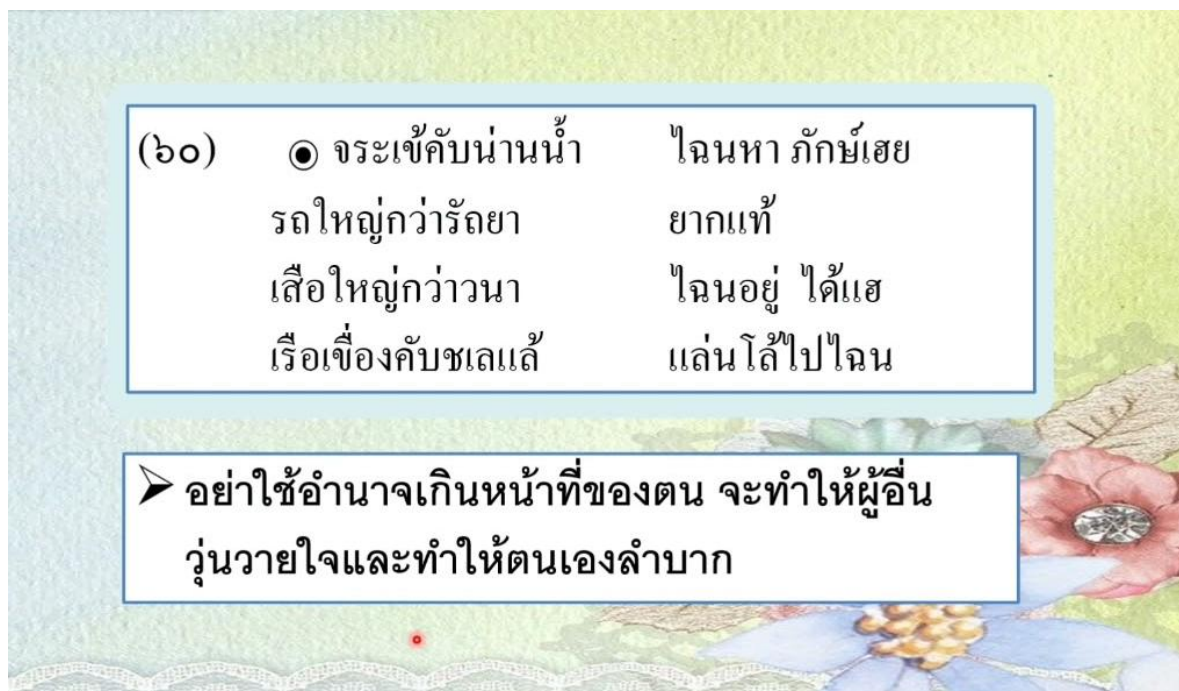
รู้น้อยกว่ามากรู้ เรืองใจ
 กลกบเกิดอยู่ใน สระจ้อย
 ไปเห็นชลไหล กลางสมุทร
 ชมว่าน้ำบ่อน้อย มากล้าลึกเหลืออะไร

แปลความหมาย คนที่ตำหนิคนอื่นว่ามีความรู้่น้อย แต่หลงระเรีงว่าตนมีความรู้มาก เหมือน กบที่อยู่ในบ่อน้ำไม่เคยออกไปดูมหาสมุทร ก็หลงระเรีงว่าน้ำในบ่อนี้มาก

คำศัพท์

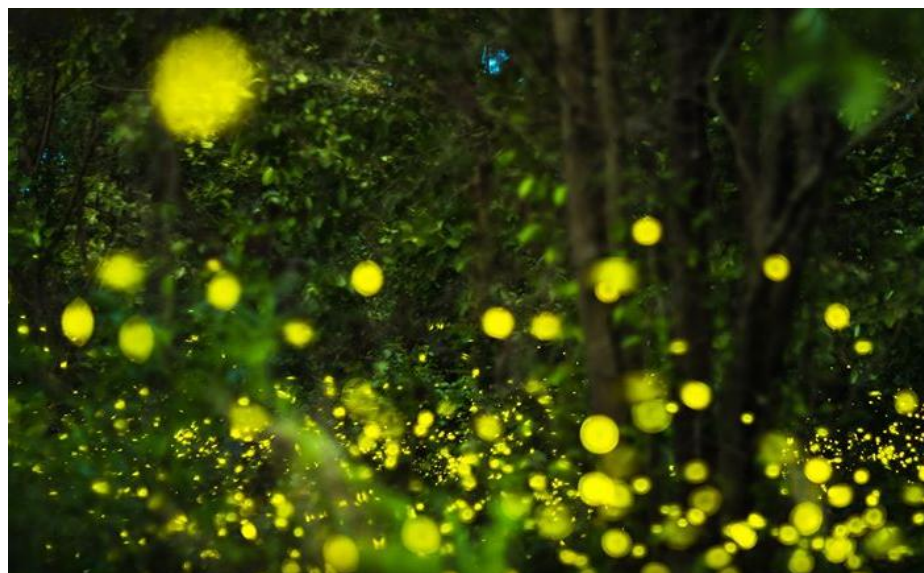
๑. กล	หมายถึง	เช่น อย่าง เหมือน
๒. ชล	หมายถึง	ทะเล ,ในน้ำ
๓. สมุทร	หมายถึง	ทะเลลึก

แปลความหมาย จระเข้ตัวใหญ่โตค้ำแม่น้ำย่อมหาอาหารไม่สะดวก รถที่ใหญ่กว่าถนน เสือตัวโตกว่าป่า เรือลำใหญ่ค้ำทะเล เหล่านี้ย่อมยากต่อการดำรงอยู่

คำศัพท์

๑. โฉน	หมายถึง	ฉันท , เหตุใด
๒. ภักษ์	หมายถึง	อาหาร
๓. รัถยา	หมายถึง	ทาง
๔. วนา	หมายถึง	ป่า
๕. โล้	หมายถึง	แล่นไปตามคลื่น

หิ่งห้อยส่องกันชู	แสงจันทร์
ปิดเทียบเทียบรัตน์อัน	เอี่ยมขำ
ทองเหลืองหลูสุวรรณ	ธรรมชาติ
พาลว่าตนเองอำ	อาจล้ำเลขกวี

แปลความหมาย หิ่งห้อยส่องแสงที่กันแข่งกับแสงจันทร์ ลูกปิดธรรมดา ยก
 ตนเทียบแก้วมณี ทองเหลืองหมิ่นทองคำแท้ ก็คล้ายตั้งคนเลวอดอ้างว่าเหนือกว่าผู้รู้
 ฉะนั้น

คำศัพท์

๑. ชู	หมายถึง	คำเอกโทษของคำว่า สู้
๒. รัตน์	หมายถึง	แก้วที่ถือว่ามีค่ายิ่ง
๓. สุวรรณ	หมายถึง	ทอง
๔. เอี่ยม	หมายถึง	ใหม่เอี่ยม หมดจต สะอาด

จามรีขนของอยู่	หยุดปลด
ชีพบรกรักยศ	ยิ่งไซ้
สัตว์โลกซึ่งสมมติ	มีชาติ
ดูเยี่ยงสัตว์นั้นได้	ยศของสรรเสริญ

แปลความหมาย หางเนื้อทรายเมื่อไปติดกับอะไรมันก็จะหยุดเพื่อดึงหางออกก่อน โดยไม่ยอมให้ชนขาด เพราะถือเรื่องศักดิ์ศรีมากกว่าชีวิต มนุษย์เรานั้นสมมติตนว่ามี ตระกูลสูงกว่าสัตว์ ควรจะดูตัวอย่างสัตว์นั้นจึงจะควรแก่การยกย่อง

คำศัพท์

๑. จามรี หมายถึง ชื่อสัตว์เคี้ยวเอื้องชนิดหนึ่ง เป็นสัตว์จำพวกวัว ขนยาว สีน้ำตาลเข้มถึงดำ ขนที่โคนขา และข้างท้องห้อยยาว ลงไปทางใต้ท้อง เกือบถึงพื้น ขนหางเป็นพู่ยาว ช่วงเขากว้าง อาศัยอยู่แถบภูเขาสูงในทิเบต

๒. ชีพ	หมายถึง	ชีวิต
๓. สมมติ	หมายถึง	คิดเอา นึกเอา
๔. ช้อง	หมายถึง	ร้องขึ้นพร้อมกัน
๑. สรรเสริญ	หมายถึง	กล่าวคำยกย่อง เชิดชู

แปลความหมาย หากต้องเลือกระหว่างการเสียทรัพย์สินกับการเสียศักดิ์ศรี ควรเลือกที่จะรักษาศักดิ์ศรีไว้ และหากต้องเลือกระหว่างเกียรติยศศักดิ์ศรีกับความรู้ ให้เลือกที่จะเอาความรู้ (เพราะอาจจะช่วยให้สร้างศักดิ์ศรีขึ้นใหม่ภายหลังได้) หรือ พึ่งลดเกียรติของตนเองลง หากจะได้มาซึ่งความรู้ และวันใดหากต้องเสียรู้แก่เหล่าเหลี่ยมกลโกงของคน ก็ขอให้ ก็ขอให้ยึดมั่นในสัจจะซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุด หากต้องเสียสัตย์ สู้ยอมเสียชีวิตเสียดีกว่า เพราะคนที่ไร้สัจจะ ชีวิตที่มีอยู่ก็ไร้ซึ่งศักดิ์ศรีเกียรติภูมิ

คำศัพท์

๑. สิ้น	หมายถึง	เงิน, ทรัพย์สิน
๒. ศักดิ์	หมายถึง	อำนาจ ความสามารถ
๓. หงส์	หมายถึง	ความสูงศักดิ์
๔. ม้วย	หมายถึง	ตาย
๕. มรณา	หมายถึง	ความตาย

ใบงานที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียน นำข้อความที่กำหนดให้ไปเติมในช่องว่างให้ถูกต้อง

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร	โคลงสี่สุภาพ	เอกโทษ
กบในกะลา	วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม	ใช้เป็นสุภาษิตสอนใจประชาชน
ความกตัญญู	สอนให้รู้จักพิจารณาคนและรู้จักคบคน	๕๙๓ บท
รู้หน้าไม่รู้ใจ	ให้ทุกข์แก่ท่านทุกข์นั้นถึงตัว	โทโทษ

1. ผู้แต่ง

2. ลักษณะคำประพันธ์

3. คำที่เคยใช้วรรณยุกต์โทโดยปกติ แต่เปลี่ยนใช้วรรณยุกต์เอกเสียงเดียวกันแทนในบทหรือกรองประเภทโคลงที่บังคับใช้วรรณยุกต์เอก

4. รู้น้อยกว่ามากรู้ เริงใจ
 กลกบเกิดอยู่ใน สระจ้อย
 ไปเห็นขเลไกล กลางสมุทร
 ชมว่าน้ำบ่อน้อย มากล้าลึกเหลือ

5. สถานที่จารึกโคลงโลกนิติที่ชำระแล้ว

ใบงานที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนจับคู่คำศัพท์ให้ตรงกับความหมาย ให้ถูกต้อง

ห่อน	รสมาลัย	ภุมรา	เสาวคนธ์	เคล้า
โยชน์	โฉน	ภักษ์	รัถยา	วนา
โล้	ขบ	บาทา	ซึ้ง	ม้วย

๑. .... หมายถึง งาม, ดียิ่ง
๒. .... หมายถึง ตาย
๓. .... หมายถึง ผู้มีความรู้
๔. .... หมายถึง ความรัก
๕. .... หมายถึง แผ่วๆ เบาๆ
๖. .... หมายถึง เหมือน, คล้าย
๗. .... หมายถึง ฉันทใด , เหตุใด
๘. .... หมายถึง อาหาร
๙. .... หมายถึง ทาง
๑๐. .... หมายถึง ป่า
๑๑. .... หมายถึง เล่นไปตามคลื่น
๑๒. .... หมายถึง เอาพินกดแน่นให้แตก
๑๓. .... หมายถึง เท้า
๑๔. .... หมายถึง โกรธ แค้น เคือง
๑๕. .... หมายถึง ตาย

ใบงานที่ ๓

ใบงาน เรื่อง โคลงโลกนิติ

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนเลือกตัวอักษรหน้าข้อความทางขวามือเติมลงในช่องว่างหน้าข้อความทางซ้าย ที่มีใจความสัมพันธ์กัน

๑.	ปลาร้าพันห่อด้วย ใบก็เหม็นคาวปลา	ใบคา คละคลั่ง	ก. มีวิชาเหมือนมีทรัพย์อยู่นับแสน
๒.	ใบพ้อพันห่อหุ้ม หอมระรวยรสพา	กฤษณา เพริศด้วย	ข. เปรียบกับคนที่จิตใจดีแต่ภายนอกดูเหมือนเป็นคนไม่ดี
๓.	ผลเต๋อเมื่อสุกไซ้ไร ภายนอกดูแดงฉน	มีพรรณ ชาติบ้าย	ค. คนที่ชอบอวดแบ่งอำนาจทั้งที่ตนเองมีอำนาจน้อยกว่า
๔.	ยางขาวขนเรียบร้อย ภายนอกหมดไสสี	ตุดี เปรียบฝ้าย	ง. คบคนพาลพาลพาไปหาผิด
๕.	รูปร่างดูร้าย ภายนอกเพียงฟังซัง	รุงรัง ชั่วช้า	จ. ช่างนอกสุกใสช่างในเป็นโพรง
๖.	เป็นคนควรรอบรู้ สองประการนิยม	สมาคม กล่าวไว้	ฉ. เปรียบกับคนนิสัยไม่ดีแต่ภายนอกดูดี
๗.	นาคมีพิษเพียง เลื่อยบ่ทำเดโช	สุริโย แซมช้า	ช. สอนให้รู้จักลดศักดิ์ศรีเพื่อรับความรู้ขึ้นมา
๘.	เสียสินสงวนศักดิ์ไว้ เสียศักดิ์สู้ประสงค์	วงศ์หงส์ สิ่งรู้	ฅ. งาช่างไม่มีวันหดหายไปเปรียบกับคำพูดของคนดีที่ไม่มีวันกลับคำ
๙.	งาสารฤห่อนเห็น ค้ำกล่าวสารชนยีน	หุดคิน อย่างนั้น	ฉ. คบบัณฑิต บัณฑิตพาไปหาผล
๑๐.	ความรู้ดูยิ่งล้ำ คิดค่าควรเมืองนับ	สินทรัพย์ ยิ่งไซ้ไร	ฎ. สอนการเลือกคบคน